

Críteris mínims d'avaluació i de qualificació de l'optativa LITERATURA UNIVERSAL de 1r Batxillerat. Curs 2017-18.

OBJECTIUS DE LA MATÈRIA:

L'ensenyament de la literatura universal tendrà com a objectius desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

1. Conèixer en termes generals els principals moviments i períodes de la literatura universal, les grans obres i els autors més rellevants, especialment del món occidental.
2. Llegir i interpretar amb criteri propi textos o fragments literaris d'àmbits geogràfics i culturals diversos, relacionant-los amb els contextos en què foren produïts.
3. Apreciar la literatura com a projecció personal humana, com a instrument per a la comprensió de la realitat i com a reflex de la sensibilitat col·lectiva.
4. Gaudir de la lectura com una font de nous coneixements i experiències i com una activitat plaent per a l'oci.
5. Analitzar les relacions existents entre obres significatives de la literatura universal i obres de qualsevol altra disciplina artística, a les quals les primeres han inspirat.
6. Explicar les peculiaritats d'un text literari, tot posant de manifest la naturalesa del seu estil i vinculant-lo a les circumstàncies sociohistòriques en què s'han produït.
7. Adoptar una actitud oberta i receptiva davant les creacions literàries i valorar-les com a producte de la riquesa i varietat de les diferents cultures.
8. Conèixer les influències dels principals corrents literaris en la literatura catalana i castellana i, en el seu cas, les aportacions d'aquestes literatures al patrimoni universal.
9. Concretar la interrelació entre els autors representatius de cada època mostrant-ne la singularitat mitjançant la comparació.
10. Crear diferents textos a partir dels models literaris llegits i analitzats.
11. Fer treballs de recerca sobre autors i obres de la literatura universal, tot utilitzant les fonts bibliogràfiques tradicionals i els nous sistemes informàtics i audiovisuals.

CONTINGUTS

Bloc 1. Els orígens. Les arrels bíbliques i grecollatines de la literatura occidental

- Síntesi conceptual dels grans períodes de la literatura antiga i clàssica
- Pautes per a la lectura expressiva i per a la interpretació dels símbols més coneguts de la tradició.
- Coneixement d'una literatura per ser escoltada i una literatura per ser llegida.
- Síntesi conceptual dels grans períodes de la literatura antiga i clàssica
- Pautes per a la lectura expressiva i per a la interpretació dels símbols més coneguts de la tradició.
- Coneixement d'una literatura per ser escoltada i una literatura per ser llegida.
- Apropament al concepte de versió filmica i de text literari.
- Guió per al comentari de text.
- Importància de la Bíblia.
- Èpica i teatre de la Grècia clàssica: Homer, Sòfocles, Aristòfanes.
- Poesia llatina i els tres tòpics (*Ubi sunt, Beatus Ille, Carpe diem*): Virgili, Horaci.

Bloc 2. L'edat mitjana

- La poesia trobadoresca. Trobador, joglar i la *fin amor*.
- El *dolce stil novo* i la lírica medieval: Dante, Petrarca. L'evolució del tema amorós en diferents autors medievals.
- El cicle artúric. La novel·la de cavalleries i altres propostes narratives. La pervivència d'expressions que formen part de la imatgeria col·lectiva. *El romanç de Tristany i Isolda*.

Bloc 3. El món modern: del segle XVI al segle XVIII

- El Renaixement: canvis ideològics i estètics. Noves formes i gèneres literaris. Ús de la mitologia.
- L'humanisme: Rabelais.
- El classicisme europeu. Racine. Molière.
- Les primeres albors de la novel·la. Shakespeare.
- L'estètica barroca.
- La il·lustració francesa i la seva projecció literària.

Bloc 4. El segle XIX

- El Romanticisme. Característiques. Literatura alemanya: Goethe, Schiller, Novalis. Literatura anglesa: Byron, Shelley, Scott, Keats. Literatura francesa: Víctor Hugo, Madame de Staël, Chateaubriand. Literatura italiana: Manzoni, Leopardi.
- El costumisme. La irrupció del periodisme a l'àmbit de la literatura.
- El realisme i el naixement de la novel·la contemporània: Austen, Dickens, Balzac, Tolstoi, Flaubert, etc. El Naturalisme: Zola.
- El simbolisme: Baudelaire, Mallarmé, Verlaine i Rimbaud.
- Reconeixement de temes literaris en altres disciplines artístiques. Referències cinematogràfiques i documentals.

Bloc 5. El segle XX

- Les avantguardes. El futurisme. El cubisme. El dadaisme. L'expressionisme. El surrealisme.
- La poesia en el primer terç del segle xx: influència del neosimbolisme. Eliot. Rilke. Valéry. Pessoa. Kavafis.
- Les transformacions de la narrativa contemporània. Proust. Kafka. Joyce. La generació perduda. El compromís de l'escriptor.
- El boom de la narrativa hispanoamericana: Borges, Cortázar, García Márquez.
- El teatre de l'absurd: d'Ibsen a Ionesco. El teatre del compromís. Brecht. Beckett.
- La literatura i el seu paper en la societat de consum (novel·la de gènere, novel·la i cine, novel·la i mitjans de comunicació de massa).
- La condició humana a partir de la literatura. Reconeixement de temes literaris en altres disciplines artístiques. Referències cinematogràfiques i documentals.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

1. Situar moviments, autors i obres en el seu context històric, social i cultural. L'alumnat ha de saber caracteritzar alguns moments importants en l'evolució dels grans gèneres literaris (narrativa, poesia, teatre), relacionant-los amb les idees estètiques dominants i les transformacions artístiques i històriques (tots els blocs).
2. Analitzar i comentar obres breus i fragments significatius de diferents èpoques, interpretant el seu contingut d'acord amb els coneixements adquirits sobre temes i formes literàries, així com sobre períodes i autors.
3. Preparar treballs crítics sobre la lectura d'una obra significativa d'una època, interpretant-la en relació amb el seu context històric i literari, obtenint la informació bibliogràfica necessària i efectuant una valoració personal (tots els blocs).
4. Fer valoracions, oralment o per escrit, de les obres literàries com a punt de trobada d'idees i sentiments col·lectius i com a instruments per a créixer el cabal de la pròpia experiència.
5. Reconèixer la influència d'alguns mites i arquetips creats per la literatura i el seu valor permanent en la cultura universal (blocs 1, 2, 3 i 4).

6. Fer exposicions orals sobre una obra, un autor o una època amb l'ajut de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació, expressant-hi les pròpies opinions, seguint un esquema preparat prèviament (blocs 2, 3, 4 i 5).

7. Fer anàlisis comparatives de textos de la literatura universal amb uns altres de la literatura catalana i/o castellana de la mateixa època, posant de manifest les influències, les coincidències o les diferències que existeixen entre ells (blocs 2, 3, 4 i 5).

8. Posar exemples d'obres significatives de la literatura universal adaptades a altres manifestacions artístiques analitzant en algun d'ells la relació o diferències entre els diferents llenguatges expressius (blocs 4 i 5).

PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ.

Exàmens:

Es realitzarà un sol examen a cada avaluació, que contemplarà literatura i comentari de text, i que procurarà ser fidel a l'examen model de selectivitat. Per a poder aprovar l'assignatura s'ha d'obtenir, com a mínim, un 45 de l'examen per a poder aplicar el percentatge corresponent a la nota d'examen i treballs. En cas contrari, l'avaluació estarà suspesa.

Ortografia:

L'ortografia serà tenguada en compte pel professor a l'hora de posar la nota de l'avaluació, podent davallar la nota si el nombre de faltes és important.

Lectures:

Es faran cinc lectures obligatòries i imprescindibles durant el curs. La no presentació de treballs o no aprovar els exàmens de la lectura de cada trimestre suposarà suspendre l'assignatura. Es realitzaran dues lectures a la primera avaluació i a la segona, i a la tercera se'n realitzarà una. Les lectures són les següents:

SÓFOCLES: Antígona.

SHAKESPEARE, William: Hamlet.

VOLTAIRE: Càndido.

KAVAFIS: Una selecció de poemes / BAUDELAIRE: Les flors del mal.

KAFKA, Frank: La metamorfosis.

Nota global de l'avaluació:

La nota global de l'avaluació serà el resultat de la suma de:

- Treball o examen dels llibres de lectura: 30%
- Exàmens de literatura i de comentari de text: 70%
- La feina diària, l'actitud a classe i l'interès tenen la finalitat d'arrodonir la nota (augmentar o disminuir fins a un màxim de 1). De totes maneres, el professor tindrà en compte l'assistència a classe, les feines fetes i l'actitud i cada dia, a ser possible ho anotarà.
- Les lectures són obligatòries. S'avaluaran mitjançant exàmens o treballs. En cas de no presentar o no superar els treballs i les proves corresponents, se suspendrà l'assignatura.
- No es pot entregar cap treball o feina encomanada fora del termini determinat. Hi haurà un marge de dos dies i cada dia de retard descomptarà un punt de la nota final del treball. A partir del tercer dia, ja no s'acceptaran les feines.

Recuperació:

Cada avaluació té els seus continguts i les seves lectures específiques; el professor podrà decidir si fer una recuperació després de cada avaluació. A més a més, a final de curs es realitzarà un examen final on entrarà tota la matèria del curs per poder practicar la prova de selectivitat. Si algun alumne tengués suspesa alguna avaluació, podrà aprovar la matèria sencera amb aquest examen final. Si a l'examen final no s'obté com a mínim un quatre, la matèria quedarà suspesa al juny. A setembre se realitzarà un examen o treball amb tota la matèria i la nota obtinguda serà la final.

Pèrdua del dret a l'avaluació contínua.

L'alumnat perdrà el dret a l'avaluació contínua quan no assisteixi regularment a classe. No assistir regularment equival a un 15% de les sessions de la matèria. En aquest cas, l'alumne farà una prova final de tota la matèria al mes de juny.

Nom i llinatges de l'alumne: _____

Firma pares o tutors: _____